

TÜRKİYE'DE TURİST VİZESİ VEYA İKAMET İZİNİ İLE BULUNAN YABANCILARIN EĞİTİM HAKKINA İLİŞKİN BİLGİ NOTU

İÇİNDEKİLER

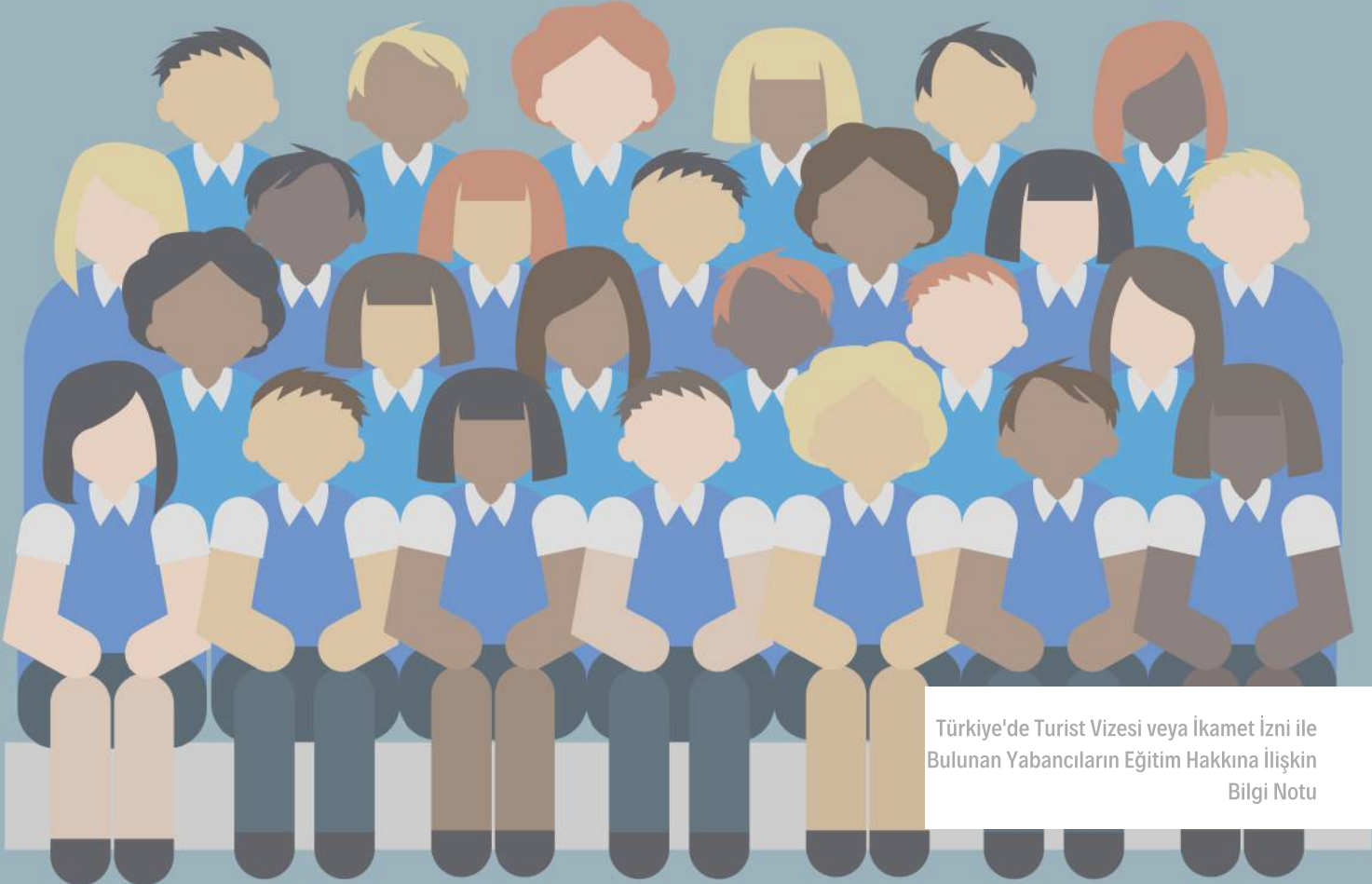
- 01 Amaç ve Yararlanıcı
- 02 Eğitim Hakkı Nedir?
- 03 Turist Vizesinin Eğitim Hakkı Kapsamında Sağladığı Haklar Nelerdir?
- 04 İkamet İzni Türlerine Göre Eğitim Hakkı Kapsamı Nedir?
- 06 Yabancıların Öğretim Kurumları Noktasında Eğitim Hakkı nedir?
- 08 Kaynaklar

AMAÇ

Bu bilgi notu, Türkiye'de turist vizesi veya ikamet izniyle bulunan yabancıların eğitim hakkına ilişkin bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

YARARLANICI

Bu bilgi notunun yararlanıcısı LGBTİ+’lar başta olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye'de turist vizesi veya ikamet izniyle bulunan yabancılardır.

EĞİTİM HAKKI NEDİR?

Eğitim bireylerin bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine ilişkin sosyal yaşam sürecinin tümünü ifade eden geniş bir kavram iken; öğrenim herhangi bir meslek, sanat veya iş için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkların elde edilmesi amacıyla yapılan çalışma veya tahsil olarak tanımlanmaktadır. Her derece eğitim kurumuna erişim ve öğrenimin sürdürülmesi öğrenim hakkının temelini oluşturur.

Eğitim ve öğrenim hakkı temel insan hakları arasında yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 1 No'lu Protokol'ün 2. maddesinde hiç kimsenin eğitim hakkından yoksun bırakılmayacağı düzenlenmiştir. 1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 42. madde-

sinde de vatandaş-yabancı ayrımı gözetilmeksizin kimsenin eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılmayacağı teminat altına alınmıştır. Bu itibarla yabancıların Türkiye'deki öğretim kurumlarında öğrenim görmeleri kural olarak serbesttir. Bununla birlikte yabancıların Türkiye'de eğitim ve öğrenim hakkından yararlanabilmesi için bir takım şartlar ve sınırlandırmalar mevcuttur.

Yabancıların Türkiye'de eğitim hakkından yararlanabilmesi için öncelikli şartlar ülkeye yasal yollardan giriş yapmış olmak, ülkeye giriş yaparken pasaport veya pasaport yerine geçen bir belge ibraz etmek ve hakkında ülkeye giriş yasağı kararı alınmamış olmaktır.

TURİST VİZESİNİN EĞİTİM HAKKI KAPSAMINDA SAĞLADIĞI HAKLAR NELERDİR?

Türkiye'de bulunmayan ve ancak Türkiye'de öğrenim görmek isteyen yabancıların dış temsilciliklerinden eğitim vizesi alması gerekmektedir. Eğitim vizesi Türkiye'ye eğitim, öğrenim, staj, kurs, öğrenci değişim programı, Türkçe dil kursuna katılma amacıyla gelmek isteyen yabancılara verilir. Türkiye'ye eğitim vizesi ile giriş yapıldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde, öğrenim görülecek kurumdan alınacak öğrenci belgesi ile öğrenci ikamet iznine başvuru yapılması gerekmektedir.

Öte yandan Türkiye'de 90 günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. Dolayısıyla Türkiye'de öğrenim görmek isteyen ve ülkede hâlihazırda turist vizesi ile bulunan bir yabancıların ikamet izni alması zorunludur.

İKAMET İZNI TÜRLERİNE GÖRE EĞİTİM HAKKI KAPSAMI NEDİR?

Öğrenci İkamet İzni

Türkiye'de bir yükseköğretim kurumunda ön lisans, lisans, yüksek lisans ya da doktora öğrenimi görecektir yabancılar ile kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla gelerek Türkiye'de öğrenim görecektir yabancılar verilebilir.

Aile ikamet izni bulunmayan ilk ve orta derecede öğrenim görecektir yabancılar da öğrenci ikamet izni almakla yükümlüdür. Bu kapsamda bakımı ve masrafları gerçek veya tüzel kişi tarafından üstlenilen ilk ve orta derecede öğrenim görecektir yabancılar, velilerinin veya yasal temsilcilerinin muvafakatiyle öğrenimleri süresinde birer yıllık sürelerle öğrenci ikamet izni verilebilir ve uzatılabilir.

Türkiye'de geçerli bir çalışma izni, çalışma izni muafiyet teyit belgesi, insani ikamet izni, insan ticareti mağduru ikamet izni sahibi yabancılar ile uluslararası koruma başvuru sahibi ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler ayrıca öğrenci ikamet izni olmaksızın Türkiye'de eğitim ve öğrenim hakkında yararlanabilirler.

Uzun Dönem İkamet İzni

Bu izin sahipleri öğrenci ikamet izni almak zorunda olmaksızın Türk vatandaşları ile aynı şekilde eğitim ve öğrenim hakkında yararlanırlar.

İKAMET İZNI TÜRLERİNE GÖRE EĞİTİM HAKKI KAPSAMI NEDİR?

Aile İkamet İzni

Bu izin sahipleri öğrenci ikamet izni almaksızın on sekiz yaşına kadar ilk ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim görebilme hakkına sahiptir.

Kısa Dönem İkamet İzni

Türkiye'ye bilimsel araştırma amacıyla geleceklere, hizmet içi eğitim programlarına katılacaklara, Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar ya da öğrenci değişim programları çerçevesinde eğitim veya benzeri amaçlarla geleceklere, Türkçe öğrenme kurslarına katılacaklara, kamu kurumları aracılığıyla Türkiye'de eğitim, araştırma, staj ve kurslara katılacaklara verilir. İlk, orta ve yükseköğretim kurumlarında olduğu gibi kural olarak periyodik bir zamana bağlanmamış bir kısım eğitim faaliyetlerine katılacak yabancıların kısa dönem ikamet izni almaları yeterlidir.

YABANCILARIN ÖĞRETİM KURUMLARI NOKTASINDA EĞİTİM HAKKI NEDİR?

Okul Öncesi Eğitim

Türkiye'de okul öncesi eğitim, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet ya da özel öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarına giriş hakkı vatandaş ve yabancı ayrımı gözetmeksizin tüm çocuklara tanınmıştır.

İlk ve Ortaöğretim Kurumları

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim görme bakımından da yabancı ile vatandaş arasında fark bulunmamaktadır. Bununla birlikte ilk ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim Türk vatandaşları için Anayasa uyarınca zorunlu iken, yabancılar için isteğe bağlıdır. İlk ve orta öğretim Türk vatandaşları için olduğu gibi yabancılar için de devlet okullarında ücretsizdir.

YABANCILARIN ÖĞRETİM KURUMLARI NOKTASINDA EĞİTİM HAKKI NEDİR?

Özel Öğretim Kurumları

Bu kurumlara kabul edilecek yabancı öğrenci sayısı için niceliksel bir sınırlandırılma getirilmiş olup; bir özel öğretim kurumuna kabul edilebilecek yabancı öğrenci sayısı, o kurumda okuyan Türk vatandaşı öğrenci sayısının yüzde otuzunu aşamaz.

İlk ve orta öğretim derecelerinde eğitim veren milletlerarası özel öğretim kurumlarında yalnızca yabancı öğrenciler öğrenim görebilmekte olup, bu kurumlarda Türk vatandaşlarının öğrenim görmesi yasaktır. Türkiye'de yabancılar tarafından Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulmuş ve günümüzde faaliyetlerine devam eden yabancı okullarda yabancı ve Türk vatandaşları karma eğitim görebilirler. Lozan Antlaşması ile güvence altına alınmış azınlık okulları açısından ise ilgili azınlığa mensup olmayan Türk vatandaşları ile yabancıların bu kurumlarda öğrenim görmesi mümkün değildir.

Yükseköğretim

Yabancı uyruklu öğrencilerin yükseköğretim kurumlarına kabul usul ve esasları Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenmektedir. Yabancıların Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarına ayrı ayrı başvurarak ilgili kurumun belirlediği kriterleri (not ortalaması, GRE, GMAT, SAT gibi uluslararası sınav puanı, vs.) yerine getirmesi gerekmektedir.

Uluslararası antlaşmalar uyarınca Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında burslu olarak öğrenim görecektir yabancı uyruklu öğrencilerin yerleştirme işlemleri de yine Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılır.

KAYNAKLAR

Mevzuat

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu
Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (Resmi Gazete: 17 Mart 2016, 29656)

Akademik Çalışmalar

Saliha Halıcı, Türkiye'de Yabancıların Eğitim ve Öğretim Hakkı, Yüksek Lisans Tezi, 2017, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Murat Şen, İnsan Hakları Bağlamında Çalışma Hakkı, MÜHFD, C. II, S. 2, 2013.

"Türkiye'de Sığınmacı Ve Göçmenlerin Adli Yardıma Erişimi: Tespitler Ve Öneriler", www.mhd.org.tr, Erişim Tarihi: 22.05.2021.

"LGBTİ+'ların Hukuk Gündemine (İçeriden) Bir Bakış: 2019-2020", www.spod.org.tr/, Erişim Tarihi: 22.05.2021

İnternet Kaynakları

www.egm.gov.tr/yabanciyim-ikametgah-ve-seyahat-haklarimla-ilgili-bilgi-almak-istiyorum
Göç Sağlığı Dairesi Başkanlığı (saglik.gov.tr)
www.sbb.gov.tr/ozel-ih-tisas-komisyonu-raporlari/
<http://calismaizni.gov.tr>

HAZIRLAYANLAR

Av. Ayşe Dilara Kaçar
Av. Ayça Doğu
Av. Irmak Aybartürk
Av. Beste Küçükşahin
Av. İbrahim Barış Sayar

www.17mayis.org

www.kaosgl.org